

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. XII. An, & qualiter dispensari possit in impedimento ex affinitate?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

personam, qua mediante hoc impedimentum contractum est, ab humanis discessisse, si ita est; consequenter etiam oppositum, si adhuc vivit: in executione tamen mandati movere non debet horum doctrina in allegato solum, & non probato stylo juxta dicta n. 1169. & 2099. & 2119.

2170. Rationes porro, quæ ad impetrandam in hoc impedimento dispensationem sufficiant, eadem propè sunt, quæ cum supplicatur in dispensatione in gradibus consanguinitatis, & affinitatis, ratione tamen habitâ in hoc casu sicut in illo, majoris vel minoris propinquitatis; de quibus Corradus cit. n. 21. facilius tamen in eo dispensatur, si oritur tantum ex sponsalibus de futuro; quam, si ex matrimonio rato; cum hoc sit fortius vinculum, ut dictum est; ita Sanchez l. 8. d. 24. n. 16. & ideo in hoc, quàm in illo casu, majores causæ dispensandi exiguntur; sic de Justis l. 2. c. 8. n. 57.

§. XII.

An, & qualiter dispensari possit in impedimento ex affinitate?

2171. Hoc impedimentum dirimit matrimonium jure solum Ecclesiastico, in quacunque sit linea, vel gradu ex dictis a n. 1231. consequenter est dispensabile ab Ecclesia ex ipsdem proportionaliter causis, ex quibus impedimentum ex consanguinitate. Cum autem dispensatio in gradibus affinitatis reguletur, ac si peteretur super consanguinitate, ut notat de Justis l. 2. c. 6. n. 60. quæ dicta sunt de hac, proportionaliter intelligenda veniunt de illa in supplicatione exponenda; de Justis tamen addit: cum datur dispensatio in affinitate, requiri majores causas, & solvi duplicem compositionem; seu taxam, cujus rationem videtur dare n. 59. ut Oratores, gravioribus expensis affecti, retrahantur à petitione hujusmodi dispensationis: sed in hoc suspendo meum judicium; cum non videam, cur in hoc impedimento aut publice honestatis, eo titulo id fiat; cum sit minus vinculum, quàm multa alia, & ipsa etiam consanguinitas.
2172. Illud not. etiam in hoc casu ab Oratoribus exponendam esse *provenientiam affinitatis*, nimirum an ex copula licita, vel

fornicaria? sub qua venit omnis copula non conjugalis. Nam quando in Curia Romana fit mentio de affinitate (nisi alibi addatur) intelligitur de ea, quæ sit orta ex copula licita, non illicita; sic de Justis cit. à n. 93. qui n. 95. addit, pro dispensatione super affinitate ex copula illicita, non solvi compositionem; sed dari litteras clausas, & quoad expeditionem tantum taxari, ac si essent aperte; sed hoc rariùs est, cum in hoc casu, ad declinandam infamiam, ubi talis affinitas, ut communiter solet, occulta est, petatur dispensatio à Sacra penitentiaria.

Not. 2. qualiter diximus à n. 2139. in consanguinitate, cum est inter distantes æqualiter, exprimendum esse, gradum etiam propinquorem, si est primus, in dicendum pariter in affinitate; quia constitutio Pij V. etiam de hac expresse loquitur. Hinc si sit casus, quo queritur, an Titius, qui fornicariè cognovit Bertam & postea cupit in uxorem ducere Cajam proneptem Bertæ, seu consanguineæ ejus in tertio gradu, sed mixto cum primo, non obstantibus primo, & tertio gradu affinitatis illegitimæ, licet ac valde contrahant matrimonium sine dispensatione? Respondetur affirmative. Ratio sumitur ex regula in c. fin. de consanguinitate, ubi dicitur, quod ad prestandum impedimentum remotior gradus attendi debeat. Cum ergo in dato casu tertius gradus sit remotior, & hic, juxta dicta à n. 1228. non præstet impedimentum, quando affinitas est illegitima, rectè sequitur, Titium & Cajam posse in dato casu liberè contrahere sine dispensatione; ita Corradus cit. l. 7. c. 1. n. 23. Ex quo colliges. 1. quod affinitas fornicariæ in primo, & tertio, vel in secundo, & tertio gradu nullum hodie præstet impedimentum; ita Corradus n. 26. & 28. Colliges. 2. quod quando impedimentum (consanguinitatis nimirum, vel affinitatis) est in gradu mixto cum primo, quoties dispensatione indiget, primus gradus exprimendus sit in supplicatione; cum Pontifex Pius V. in cit. constitutione sua dicat, quod in propinquiori, si est primus, non exprimitur nunquam dispensare intendat.

Dixi superius n. 2171. quod impedimentum, nascens ex affinitate, dirimat matrimonium jure solum Ecclesiastico, in qua-

quacunque linea, seu gradu. Contrarium tamen tenent aliqui apud Card. de Lugo in *responsis moralibus* l. 1. d. 40. n. 2. quorum aliqui volunt, affinitatem jure naturæ in linea recta impedire matrimonium non solum in primo gradu, licet possit Pontificem dispensare validè, doceant Alexander, Alensis, Cajet. Abulens. Albertus Pighius, Armilla, Martinus, & Petrus Ledesma, Veracruz, Ouandus, Henriquez, Sa, Vega, & alij, quos refert, & sequitur Thomas Sanchez l. 7. de *matrim. c.* 34. n. 5. Rebellus de *oblig. just.* 2. p. lib. 3. q. 15. n. 10. Quibus adde Joannem Præpositum, Casparum Hurtadum, Meratium, Bonacinam, & alios, quos affert, & sequitur Diana, p. 4. tract. 5. *Miscellaneo. ref.* 93. quare negari non potest, eam sententiam probabilem esse, atque adeò, si Pontifex de facto dispensaret, id faceret juxta probabilem tor doctissimorum hominum sententiam: quamvis fateantur ingenuè aliqui ex his Authoribus, quamvis hoc matrimonium non sit jure naturæ irritum, atque adeò possit validè à Pontifice in eo impedimento dispensari: continere tamen tantam turpitudinem, & indecentiam, ut sine maxima causa non possit licitè fieri, ob cujus causæ defectum nunquam hæcenus Pontifices dispensarunt; ita Sanchez ubi supra n. 9. in fine.

217. Cardinalis de Lugo *cit.* n. 4. utramque sententiam, speculativè loquendo, probabilem censet; suo tamen judicio dubium esse, an possit summus Pontifex validè dispensare? & certum, requiri maximam, & extraordinariam causam ad dispensandum; & certum sibi etiam tunc esse, non expedire, ut dispensaret. Prima, & secunda pars constat manifestè, inquit, cum tot tantique Doctores negent Pontifici eam potestatem; & cum omnes fateantur, ob maximam illius conjunctionis turpitudinem, seu indecentiam, maximam exigi necessitatis causam ad eam purgandam; ideòque nunquam in eo impedimento Pontifices dispensasse.

2176. Pro sua sententia nititur seqq. fundamentis; quia sententia docens, hoc esse impedimentum de jure naturæ, atque adeò non esse à Pontifice validè dispensabile, gravissimis nititur fundamentis.

Nam scriptura, & Patres non videntur aliter de eo conjugio, aut incestu loqui, ac loquantur de alijs criminibus jure naturæ prohibitis. *Levit.* 20. &c. Deinde, quia *Deuteronomij* 27. ex præcepto Dei proponuntur duodecim maledictiones, quæ à Levitis solemniter pronunciari debeant, respondente ad singulas universo populo, *Amen*, quæ erant graviora peccata contra legem naturæ v. g. idololatricam, bestialitatem, homicidium proditorium, & similia; duæ autem ex illis sunt contra eum, *qui dormit cum Noverca*, vel *Socræ sua*, quas quidem maledictiones Augustinus q. 61. & 65. *super Levit.* observavit, non tendere ad puniendam copulam adulterij, sed *incestuosam copulam*, vel *conjugium*. Constat ergo, illud etiam conjugium habuisse gravissimam indecentiam contra legem naturæ; cum nulla alia peccata ibi recensentur, nisi quædam ex gravissimis contra legem naturæ, quæ solemniter anathematizabantur ab universo populo.

Tertio, quia, ut testatur Card. Bellarm. *tom. 3. lib. unico de matr. c.* 28. nulla unquam existunt exempla sanctorum, qui in eo gradu matrimonia contraxerint, nec unquam Ecclesia in eo impedimento dispensavit. Præter hæc adducit plures rationes ex diversis causis petitas, quibus tamen eò potissimum contendit, ut ostendat expedire magis, ne unquam ad eam dispensationem in affinitate primi gradus, lineæ rectæ, deveniatur in praxi, etiam occurrente maximâ, & extraordinaria causâ, ut habet n. 4.

Verùm, nullum gradum affinitatis in quacunque linea, jure naturali præstare impedimentum dirimens matrimonium inter taliter conjunctos, alij viri graves, & in doctrina morali excellentes tenent, ut diximus supra. Nec ex eo, quod incestui cum nuru, vel filia uxoris, aut cum Noverca decernatur etiam poena mortis, aut ejusmodi factum dicatur *scelus*, & *tantum nefas*, rectè sequitur, illud ex natura rei repugnare matrimonio inter personas taliter conjunctas. 1. quia pluribus locis idem dicitur, ac poena mortis decernitur transgressoribus juris divini, non naturalis, sed positivi. 2. quia licet in ejusmodi matrimonijs sit quedam

quædam indecentia, non naturalis, sed politica, ea tamen non fundat eam indecentiam naturalem, quæ tale matrimonium reprobet ex natura rei, ut ostendimus ex P. Sanchez supra. Sic enim fundatur in eo, quod unus habeat se tanquam naturale principium per se relatè ad alterum, id, quod nullatenus invenitur inter affines. 3. in c. Pitacium 30. q. 3. Zacharias Papa, cum intellexit, filium, cujus Pater alterius filium ex sacro baptisinate suscepit, suscepit sibi matrimonio junxisse, loquens de hoc factò, ait *crudele dictu*; & allegat dictum Domini ad Moysen: *turpitudinem patris tui, vel matris, vel sororis, non revelabis: turpitudinem enim tua est*: quin ex hoc sequatur, cognationem spiritualem esse juris naturalis, vel divini, etiam positivi.

2179. Nec ex eo, quod in Deuteronomio inter maledictiones à Levitis solemniter publicandas, numeretur etiam peccatum dormientis cum noverca, vel focu sua, rectè infertur hæc esse peccata contra jus naturæ. Nam plura, quæ in lege veteri, etiam per Levitas publicari oportebat, erant juris divini, non naturalis, sed positivi; nec etiam probatur, eas maledictiones, inter expressa inibi peccata, esse factas in ea, tanquam juri naturæ adversantia; cum plures pœnæ etiam gravissimæ in lege veteri, nunc evacuata, data fuerint in transgressores juris divini solum positivi. sed nec istud juvat, quod non extent exempla, quod Summi Pontifices inter affines primi gradus lineæ rectæ dispensaverint; non enim sola docent exempla; nec ex eo, quod ante Summi Pontificis dispensationem, quæ dissolvit matrimonium fidelium, ratum tantum, non præcesserit exemplum, rectè sequitur, successores id ex gravi causâ non potuisse facere juxta probabilissimam doctrinam à n. 1611.

2180. Ad extremum nota, quosdam, quibus speciali privilegio indultum erat, pro faciliiori infidelium conversione dispensandi facultas in impedimentis matrimonij, excepto primo gradu, exceptionem restrinxisse ad solum *primum gradum lineæ rectæ*, consequenter voluisse, se, vi facultatis datæ, dispensare posse in impedimentis matrimonij etiam *primi gradus, sed lineæ solum transverse*; quia facilius concedi solet dispensatio in illo, quam in secundo gradu

confanguinitatis; cum ergo ad hunc casum extendatur illa facultas, extendi etiam credendum est ad illum alium faciliorem; juxta regulam vulgarem, quod, cui conceditur quod est plus, concedi etiam videtur, quod est minus, quam regulam pluribus exemplis exornant, & declarant Doctores, quos congerit Thomas Sanchez l. 8. de matr. disp. 1. n. 31. præsertim cum hoc non agatur de dispensatione, quæ cum odiosa sit, habet strictam interpretationem; sed facultate dispensandi, quæ favorabilis est, & latam habet interpretationem, saltem, quando conceditur ad petitionem communiter, qui dispensabant, ut notat Sanchez D. 2. n. 1.

Sed oppositum dicendum est; quia ratio diversæ lineæ non facit, quod *primus gradus non sit primus*; ergo cum concessio privilegij non extendat se ad gradum in quibus dispensandi facultatem non dedit Pontifex; in illa autem generali concessione negaverit *primum gradum*, non extendet se facultas concessa ad illum, quæ juscunquæ sit lineæ. Quando autem dicitur, quod, *cui conceditur plus, concedatur etiam, quod est minus*, intelligendum est de illis, qui sub re concessa, vel ut patres, vel ut particularia sub genere universali concessio continentur; sic Thomas Sanchez l. 8. matr. D. 2. n. 15. nam potens ex privilegio in irregularitate homicidij voluntarij dispensare, non potest in irregularitate excommunicati celebrantis, quod multò minus est. Ad quod posset etiam afferri exemplum ex Tridentino sess. 24. cap. 6. de reform. ubi conceditur Episcopo facultas dispensandi in omni irregularitate ex delicto occulto in foro confitentur, excepta irregularitate ex homicidio voluntario: quare poterit Episcopus dispensare in irregularitate orta ex pravo usu canonum, vel ex homicidio graviter culpato casuali; non tamen poterit ex illa concessione dispensare in irregularitate orta ex defectu lenitatis, quæ multò minor est; quia nimirum hæc non continetur sub irregularitatibus ex delicto, de quibus solis concessionis verba loquuntur.

